

ב :

עין משפט
גו מצוה

ח א טו ט"ז ט"ח ט"ט
קעט ע"פ :
ב מ"י פ"א מה"ל סוטה
ה"ל ט :

תוספות שאנין

אלא טעמא דכתב רחמנא
וא"ל יקום עד אחר באישי
וא"ל לא לכתוב רחמנא
ועד אין בה לא יקום עד
אחר באישי ופסילא
שמעין דעד אחר נאמן
בטובה מישים דאיכא
רגלים לדבר וי"ל דאין זה
סבא כל כך להאמין עד
אחר כח סבא אי לאו
דנפיק לך מקרא ואי אפי'
חד ליכא אלא במאי
מתברא דאין לומר
דאיכא טעמא דאין
רגלים לדבר משום דאין
לנו לאוסרה בלא עד א'
לכל תפוחי מים טעמא
דרגלים לדבר ורחמנא רב
דכי סממון כתיב בנאות
דאיכא טעמא דאין רגלים
וכתיב דרגלים סממנות על פי
שנים עדים יקום דבר ומי
פסית אסורא דאין נאמן בה
(ג) דבר זה הוא מרגיל לגל לדי ערה
לא י"ל רחמנא וכל עד
שנים עדים אלא נאמן
דאין עד אין בה אלא טעמא
בה קאמר אי"כ בה הכתוב
להקל עליה הוא מוכיב
הוא לא נתפשט (א) ארבע
אין בה גוה דרשי' קרא
איכא טעמא על ידי שנים
עדים ושכב אישי אותה
כברים ועד א' אין נאמן
אלא והיא לא נתפשטת הריבא
קאי אהין נאמן בה ה' ה'
אסור דלא מחוקי' לה
בנפולת' לשון הקונטרס:
לדבר ר' יוסי אין לדבר
סוף מאי גיגורו דרבינן דלא
קאי י"מ אין לדבר סוף
לפי שאין הטיב בדיקין
אותה אם לא קנא והיא
אומרת שנתת אי"כ מוציא
לעו על הטיב המאירים.
אדרבה משנתנו עיקר
(וי"א) י"מ) הכי אדרבה
משנתנו עיקר ריבון דקנא
לה על פי שנים תוח'
מחזרת אלא במילתא דר'
זכי בר' יהודה דמיידי ולא
קנא לה תפוחיה היא לא
זוהר מילתיה (ג) שכבר
קנא לה כברים שלא על
ידי כעס. הכא ליכא עיקר
שהו לא קנא לה כפי
גורם ולכשיכעס נקל לו
לומר קנאתי והוא ימצא לה
מחירות הרבה. ל"ה :

המקנא פרק ראשון סוטה

כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים. ואחד דכתיב גבי ועד אחד
לא יענה נפש (במדבר לה) מוקי לה כפרק אחד דיני ממונות
(סנהדרין דף לז) בדרשה מן התלמודים ולא יומת על פי עד אחד
(דברים ח) דרשין כפרק ראשון דמכות (דף יז) לעדות מיוחדת לאפוקי
אחד רואה מחלוך זה ואחד רואה מחלוך

מחשבע שנאמר עד. ולא נאמר עדים איני יודע דאחד קאמר אלא
מחשבתו למהיבא אחד שמת מיתה דעדי שמים משמע דאינו אלא
לשון עדות וסתם עדות שנים: ואמר רחמנא פרי לים כה. לעיל
קאי לפרושי מסקנא דמלתיה היכי מדריש ועד אין כה: אלא
טעמא כו'. קושטא היא. כלומר טעמא

דכתיב (ל) לא יקום עד אחד דההוא
מוכח לך דהאי ועד אין כה בתרי
קאמר הא לאו הכי הוה אמינא עד
דכתיב הכא בטובה חד הוא וקאמרין
אפילו אחד אין כה: איטריך. לא
יקום עד אחד לגזוי עליה דהאי
ולא שמעין דאחד מהימן דאי לאו הכי
הוה אמינא כל פסם עד אחד הוא
ובטובה לא הוה אמינא דמיסתרא ופסי'
בעד א' וכל שכן בלא עד והכי הוה
דרשין ליה ועד אין כה דקא אמר
רחמנא הכי קאמר ועד אחד אין נאמן
כה אלא עדים: ופרישין אין נאמן כה.

בתיבה: אלא מאי בעי. קרא עד
דאיכא תרי בתיבה אחאי אחא קרא
להאי לשמוק קרא מניה כו': דבר
דכתיב ממנו. כתיב בטובה כי מלא
זה עדות דבר (דברים כד) וכתיב כדני
ממונות ע"פ שני עדים יקום דבר (טז)
טו: איטריך. לא יקום לגזוי עליה
דהאי עד דכתיב הכתוב מדבר דאי
לא גלי עליה הוה אמינא עד חד
משמע ואין נאמן כה קאחא קרא
לאשמעינן. ודקשיא לך למה לי קרא
סלקא דתקא אמינא טובה שאחר
קיניו וסמיה כה עד אחד והעיד
שנמארה באתה סמיה שאני ורואי
להאמינו כאן שהרי רגלים לדבר:
ומי מליט אמרס. דאי לא גלי רחמנא
דכל עד שנים הם (ל) דלאנא אמינא
דהאי עד אין כה אין נאמן כה
קאמר א"כ כה הכתוב להקל עליה:
וסא מדכתיב ויהי לא נפספס מעלל.

דפשיטא לך דנטמאה והיכי קאמר והיא
לא נתפשטת אועד אין כה נהי דרישא
דקרא ליכא למימר ע"י שנים עדים
ושכך איש אותה בעדים ועד אחד אין
נאמן כה אלא והיא לא נתפשטת היכי
קאי אחין נאמן כה הא אמרת דלא
מחוקי לה בנפולת: כה. בטומאה
קאי דהא מינה סליק והיא נטמאה
ועד אין כה דרשין אין כה מרי אלא
חד: כה. עד אחד נאמן ולא בקיניו:
סמיה עדיפא. לאחמורי כה: שכן
אוסרסה. על הנעול ועל הנעול
מספק: כעומאה. והאית כדדרשין
לקמן מגיד לך הכתוב שעל הספק
אסורה בפרק כשם שהמים נודקין
(דף כה.) שכן עיקר גרס לה. שעי'
הקיניו סמיהתה אוסרסה: מסני'.
דקמני לרי"א דקיניו כשנים וסמיהתה
על פי עצמו: דלא כי האי סנא.
דקמני לרי"א סמיהתה כשנים וקיניו על
פי עצמו: לדברי ר' כה יודיה אין
לדברי ר' אליעזר סוף. ולקמן מפרש
לה: מאי ניסו. אין לדבר סוף דקאמר:

ממשמע שנאמר לא יקום עד באיש איני
יודע שהוא אחד מה ת"ל אחד זה בנה אב
כל מקום שנאמר עד הרי כאן שנים עד
שיפרוש לך הכתוב אחד ואמר רחמנא תרי
לית בה אלא חד יהויא לא נתפשטת אסורה
אלא טעמא דכתיב לא יקום עד אחד באיש
הא לאו הכי הוה אמינא עד דסוטה חד הוא
ואי אפילו חד ליכא אלא במאי מיתסרא
איצטריך סר"א עד אין כה אין נאמן כה אין
נאמן כה ואלא מאי בעי עד דאיכא תרי
לישתוק קרא מיניה דאתיא דבר דבר מממון
ואנא ידענא מידי דהוה אבל עדות שבתורה
איצטריך סר"א סוטה שאני דרגלים לדבר
שהרי קנא לה ונסתרה ליתיהויי כה עד
אחד ומוציא אמרת דאין נאמן כה ושריא
והא מדכתיב והיא לא נתפשטת מכלל דאסורה
איצטריך סר"א אין נאמן כה עד דאיכא תרי
ובתרי נמי היא דלא נתפשטת קמ"ל: רבי
יהושע אומר מקנא לה על פי שנים וכו':
מ"ט דרבי יהושע אומר רבי אליעזר אומר
בה ולא בקיניו ואימא בה ולא בסתירה
סתירה איתקש לשומאה דכתיב ונסתרה
והיא נטמאה קיניו נמי איתקש לשומאה
דכתיב יקנא את אשתו והיא נטמאה הא
מיעט רחמנא בה ומה ראית מסתברא

סתירה עדיפא שכן אוסרתה כטומאה
אי לאו סתירה קיניו מי איכא ואי לאו קיניו סתירה מאי אפי"ה סתירה
עדיפא דאתחלתא דטומאה היא מתני' דלא כי האי תנא דתניא רבי יוסי ברבי
יהודה אומר משום ר' אליעזר המקנא לאשתו מקנא ע"פ עד אחד או ע"פ עצמו
ומשקה לה על פי שנים השיבו חכמים לדברי רבי יוסי ברבי יהודה אין לדבר
סוף מ"ט דר' יוסי ברבי יהודה אומר קרא בה כה ולא בסתירה ואימא כה ולא
בקיניו קיניו איתקש לשומאה דכתיב וקנא את אשתו והיא נטמאה סתירה נמי
איתקש לשומאה דכתיב ונסתרה והיא נטמאה ההוא לכמה שיעור סתירה
כדי טומאה הוא דאתא השיבו חכמים לדברי ר' יוסי בר' יהודה אין לדבר סוף
מאי ניהו דומנין דלא קני ואמר קנאי הא למשנתנו יש לדבר סוף וזמנין דלא
איסתתר ואמר איסתתר אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן אף לדברי רבי יוסי
בר' יהודה אין לדבר סוף אף לדברי רבי יוסי בר' יהודה ולא מיבעיא למשנתנו
אדרבה למשנתנו איכא עיקר התם ליכא עיקר אלא אי איתמר הכי איתמר
א"ר יצחק בר יוסף א"ר יוחנן לדברי ר' יוסי בר' יהודה א"ף למשנתנו אין לדבר
סוף א"ר חנינא מסורא א"ל לימא איניש לאיתתיה בזמן הזה לא תיסתרי בהדי
פלוני דילמא קי"ל כרבי יוסי בר' יהודה דאמר קיניו על פי עצמו ומיסתתרא
וליא האודנא מי סוטה למיבדקה וקאסר לה עילויה והיא איסורא דלעולם אמר
ריש לקיש מה לשון קיניו דבר המטיל קנאה בינה לבין אחרים אלמא קסבר
קיניו על פי עצמו וכולי עלמא לא ידעי דקני לה ואמרי מאי דקמא דקא בדלה
ואתו למיעבד קנאה בהדה ורב י"מר בר ר' שלמאי משמיה דאבוי אמר
דבר המטיל קנאה בינו לבינה אלמא קסבר קיניו על פי שנים עדים
וכולי עלמא ידעי דקני לה ואיהו הוא דאתו למיעבד קנאה בהדה
אלמא

מסורת הש"ס

- א) סנהדרין ל לקמן לא.
ב) ולקמן ג דיה ל.
ג) ומספספה פ"א.
ד) גירסת רש"י ופ"א.
ה) דברים טו. ו) ס"א דרי"א
ועי' רש"י.

תורה אור השלם

- 1. ושבב איש אתה
שבת דרע והעלם מעיני
אישה ונסתרה והיא
ישקאה ועד אין בה חזיא
לא נתפשטת.
2. ועבר עליו רוח קנאה
וקנא את אשתו והיא
נטמאה ועד עבר עליו
רוח קנאה וקנא את
אשתו והיא לא
נטמאה כמדבר ה"ד

הגהות הב"ח

- א) רש"י ד"ה ומי מליט
אמרת וכו' שנים הם
דבריה אמרס: ב) חז"ל
ד"ה מאי וכו' מיט דר"א
כי מלא כה. י"ב פ' מיט
דרי"א אליבא דתנא
דמתנין דסבר מקנא
ע"פ שנים ופשיטא על פי
ע"פ א': ג) בא"ר מה
מקיים ר"א דבר י"ב פ'
מה מקיים ר"א אליבא דר'
יוסי כה יודיה נטמאה
ע"פ עד א' או ע"פ עצמו
ומשקה ע"פ שנים והא
דבר נפיק לן קיניו וילפון
דבר דבר ופריק דאיכו לא
דבר דבר דלברי קניי אלא
דבר שהוא מרגיל לגל לדי
ערוה דהיטו כתיבה:
ה"ג מ"ב פ"ה מ"ב
הס"ד:

גליון הש"ס

- חז"ל ר"ה כה מקום בו
אכל קשא וכו': וי"ל
בש"י ב"ק דף נו ע"ב ד"ה
סא לא יגיד וכו'.

א) לא נתפשטת מעלל דפשיטא
לה דנטמאה היכי קאמר
יחיא לא נתפשטת אועד אין כה.
ב) א"ל ל' וקונטרס פ"ה
מסתמי אלא עיקר סנא
קנא לה בעדים וכו'.